

ALI-BEY I EL SEU ENIGMA

MATERIALS D'EDUCACIÓ INTERCULTURAL

EDUARD NAVARRO

DIBUIXOS : MARIA VIDAL

Han col·laborat a l'elaboració d'aquests materials : Clara Massip, Regina Ventura i Gaia Belloni.

L'edició d'aquests materials no hagués estat possible sense el suport de:

*SODEPAU (Solidaritat per al Desenvolupament i la Pau)
Passatge del crèdit, 7, pral.
08002 Barcelona
Tel. 93 301 01 71*

*Aquests materials es poden consultar a Internet, a l'adreça:
<http://www.pangea.org/edualter/material/alibey/index.htm>*

PRESENTACIÓ

Aquests materials s'estructuren al voltant de la figura de Domènec Badía, també conegut com Ali Bey. Aquest aventurer català del segle XIX és el primer europeu que va arribar a la Meca. Les diferents parts del crèdit estan organitzades seguint les peripècies del nostre heroi.

L'objectiu principal que ens plantejem és:

Conèixer les cultures dels països amb què es relacionà el nostre personatge.

INDEX

1. ELS PRIMERS ANYS: EL NEN PRODIGI ES FA GRAN. ELS PRIMERS PROJECTES. Pàg. 3
-Preguntes curtes i activitats sobre Amèrica (recerca a internet sobre pobles indis, redacció sobre migració i recerca d'informació sobre indians). Total aprox.: 3 hores
2. UN VIATGE PER L'ÀFRICA. Pàg. 5
-Localitzar en un mapa diferents elements geogràfics i buscar informació sobre un d'ells. 1 hora.
3. ON NEIX ALI BEY EL ABASSY. L'INICI DEL VIATGE. Pàg. 7
-Fer activitats d'escriptura àrab, d'astronomia i sobre el desert del Sàhara: 2/3 hores.
4. EL VIATGE AL PROPER ORIENT. Pàg. 12
-Respondre preguntes sobre el flamenc i buscar informació sobre personatges de la conquesta hispana: 1 hora.
5. ARMAT CABALLER CROAT. Pàg. 13
-Fer activitat sobre Palestina i les tres religions: 3 hores.
6. EL RETORN DE L'AFRANCESAT. L 'INCONFESABLE. Pàg. 18
-Activitat sobre els gitanos i sobre l'inici de l'edat contemporània a l'Estat Espanyol: 3 hores.
7. ¿JUEU, MASÓ, IMPIU?. Pàg. 23
8. EL SEGON VIATGE A ORIENT. Pàg. 24
-Preguntes sobre la dona musulmana i la religió: 1 hora.
9. ON ALI-BEY RESSUSCITA. Pàg. 27
-Ampliació sobre la Renaixença: 1 hora.

1. ELS PRIMERS ANYS: EL NEN PRODIGI ES FA GRAN. ELS PRIMERS PROJECTES.

Domènec Badía va néixer a Barcelona el 1767 i va ser batejat a la Catedral. Mai no va trepitjar una aula universitària però la seva cultura era molt superior a la mitjana, i no tan sols en llengua àrab i cultura islàmica, sinó que també va estudiar pel seu compte astronomia i física, història natural, matemàtiques i filosofia. Va establir amistat amb Simón de Rojas Clemente, un altre orientalista apassionat.

- ✓ Què és un orientalista? Busca-ho al diccionari. També us proposem que busqueu quines influències al llarg de la història ens han deixat els pobles d'Orient.

Als 14 anys ja ocupava un lloc de funcionari a Granada i poc després apareix com a Comptador de Guerra amb honors de comissari, però resultava evident que un esperit tan conreat podia resignar-se a passar els millors anys de la seva vida darrera un escriptori. Carles IV el va nomenar després administrador de tabacs de Còrdova. Aleshores el nostre home tenia 26 anys i seguia acumulant saber i erudició.

El 1791 es casa amb Maria Berruezo, la seva entranyable "Mariquita" de la qual no se separarà excepte en les seves aventures i viatges. El 7 d'abril de 1801, presenta a Godoy, primer ministre del rei Carles IV, un projecte en el qual ha treballat amb Clemente, durant diversos anys. És la memòria d'una expedició científic-geogràfica que hauria de recórrer la major part d'Àfrica. El Príncep de la Pau, Godoy, es va sentir atret pel projecte, doncs ja preveia que l'imperi Espanyol a Amèrica acabaria per esfondrar-se i que calia buscar territoris nous i més pròxims sobre els quals estendre el domini espanyol. Àfrica quedava, en ordre de proximitat, en primer lloc. Així que Godoy, quan va examinar detingudament el projecte de Badía, es va limitar a reconduir-lo en interès de l'Estat.

AMPLIACIÓ: L'IMPERI ESPANYOL A L'AMÈRICA LLATINA

Et proposem una sèrie d'activitats per conèixer l'imperi espanyol a Amèrica.

Molt sovint fem servir el nom de **Llatinoamèrica** o **d'Amèrica Llatina** per fer referència a la part d'Amèrica que fou colonitzada pels espanyols i portuguesos, i així marquem les diferències amb l'Amèrica anglosaxona. Però aquest nom, **Llatinomèrica**, no fa justícia a la realitat socio-cultural d'aquest continent, perquè no engloba els pobles indis i la població d'origen africà. Així doncs, a més de l'Amèrica Llatina, cal parlar de l'**Afroamèrica** i l'**Indoamèrica**, les quals han estat sota el domini colonitzador de la primera.

- ✓ A què ens referim en parlar de Llatinoamèrica, Afroamèrica i Indoamèrica?

"El cert és que l'ocupació espanyola entre els segles XV i XIX va provocar forts trasvalsos per a la població que vivia al continent abans de l'arribada d'espanyols, portuguesos, anglesos i francesos.

A partir de la invasió dels seus territoris, moltes societats indígenes es desestructuraren i molts nadius americans van ser forçats a treballar com a esclaus. D'altres, van poder refugiar-se en àrees fora de l'abast dels invasors, llocs deshabitats de difícil accés i amb dificultats per sobreviure, on van aconseguir, però, construir societats noves, resistents i diferents a la nostra".

- ✓ Selecciona la informació que trobaràs a internet sobre algun dels pobles indígenes americans (maputxes, maies, o altres) i fes-ne un informe. També pots fer aportacions sobre com viuen actualment aquests pobles i elaborar-ne un mural.

Un altre trasvals significatiu és el de les migracions europees cap al Nou Continent:

"Se estima que del siglo XVI al XVII fueron a las Indias unas 500.000 personas, la mayoría de Castilla.(...)

En el siglo XVIII otros 250.000 españoles emigraron hacia las colonias, primando ahora catalanes, montañeses, vascos, gallegos y canarios (...). A finales del siglo XIX hubo una nueva emigración europea a América. (...) La mayoría de los recién llegados (a América) fueron adjudicados a actividades agrícolas y extractivas. Desde 1880 hasta 1930 pasaron a Latinoamérica más de 3.500.000 españoles, representando menos de un quinto de la población peninsular hacia 1900. Algunos huían del servicio militar, pero la mayoría se vieron obligados a abandonar su tierra debido a los cambios en la agricultura. También salió mucha gente de Levante dirigiéndose más al Magreb que a América".

-Quanta gent vinguda d'Europa va emigrar cap a **Amèrica**? Creieu que el que es van trobar era molt diferent al que ells coneixien? Us proposem que us poseu en la pell d'un d'aquells immigrants i escriviu una carta a un conegut seu que es

- ✓ *També et proposem que busquis informació sobre "els indians", catalans emprenedors que a finals del segle XIX varen viatjar a Amèrica per aconseguir riqueses i que entrevistis algun company del teu institut o conegut que vingui del continent americà i et permeti fer una redacció explicant la seva vivència migratòria.*

2. UN VIATGE PER L'ÀFRICA

La proposta del nostre amic Badia (o Alí Bey) suposava visitar tot el Nord d'Àfrica. Et proposem que en un mapa marquis el viatge que havia de fer Badia. El nostre amic us explicarà el trajecte..

L'essencial del meu projecte era realitzar un viatge per Àfrica: entrar per l'Estret, guanyar l'Atlas i baixar pel Sàhara fins el Golf de Guinea; d'allí guanyar el Nil, remuntar-lo fins el Caire i després, vorejant la Mediterrània, creuar el desert llibi fins l'Estret. En total 3250 llegües.

MAPA D'ÀFRICA DEL NORD

Argumentava amb raó Badía que les diferents escales d'aquesta ruta eren recorregudes habitualment per caravanes i si cap europeu no havia aconseguit completar-les era perquè la seva vestimenta i aspecte estimulaven als saquejadors bandolers. Calia, doncs, disfressar-se de musulmà i fer el recorregut com un d'ells. Godoy el va cridar a despatx. El projecte seguia endavant, només que amb una orientació diferent. El polític s'imposaria sobre el científic: el Marroc atravesava una delicada situació i calia veure de quina forma Espanya podia aprofitar-se'n. Per això enviava a Badía a la zona. La seva missió era contactar amb el Sultà del Marroc, posar-se en contacte amb els rebels i estimular-los perquè ataquessin. Espanya aleshores intervindria per tal d'oferir la seva protecció al Sultà. El contacte amb els rebels li seria facilitat per unes figures geomètriques que portava i l'identificarien com a representant de Godoy davant dels conspiradors.

3. ON NEIX ALI BEY EL ABASSY. L'INICI DEL VIATGE.

Badía i Clemente van viatjar de Madrid a Londres on es van fer la circumcisió i es van vestir amb luxosos vestits àrabs. Ignorava Clemente que Godoy havia prohibit que acompanyés a Badía; ja que ell era un científic, i no l'aventurer que es requeria per a l'operació. Badía se'l va treure del damunt avançant el viatge al Marroc; va atravesar l'estret el 25 de maig de 1803. En la correspondència que van creuar ambdós utilitzaven els seus noms musulmans. Per dur a terme aquesta operació, Badía va passar a dir-se, i a "ser", Alí Bey el Abassy, príncep dels Abassides, fill d'Othman Bey. Badía havia falsificat documents i genealogies escrites en àrab antic, en els quals es demostrava "fefaentment" el seu origen i llinatge sant: era descendent de l'oncle del Profeta i, per tant, mereixia un tracte especial.

El conjunt de caràcters que representen els sons s'anomena alifet, que seria l'equivalent al nostre alfabet. Té 28 grafemes per representar fonemes consonàntics, 3 grafemes per representar les vocals breus, 5 dígrafs (o sigui, seqüències de dos grafemes) per les vocals llargues i 3 grafemes auxiliars. Les lletres àrabs no tenen una forma única. Canvien lleugerament segons la posició que ocupen a la paraula. Hem de parlar, doncs, de grafemes en posició inicial, medial, final o aïllada. Les vocals normalment no s'escriuen, però farem servir els grafemes de les vocals llargues quan vulguem transcriure una paraula catalana a l'àrab.

L'àrab no té grafemes que representin sons com la nostra P, la V, la E i la O. Si hem de transcriure alguna paraula catalana o castellana que tingui aquests sons farem servir:
 B per P
 F per V
 I per E
 U per O

En àrab existeixen unes 3.000 paraules per denominar la sorra (per definir diferents colors, textures, situacions...). També tenen moltes paraules per a dir "camell", segons si és mascle o femella, per exemple, o si la femella ha tingut cries o dona un tipus determinat de llet.

ACTIVITAT

A continuació teniu un full amb totes les lletres de l'alifet en posició aïllada, com que és molt difícil d'escriure-les lligades, podeu provar d'escriure paraules amb aquestes grafies. Les lletres que no tenen transcripció són les que no tenen cap so corresponent en la nostra llengua: les T, D i S que apareixen amb un punt a sota, són les que s'han de pronunciar guturals.

Sabríes escriure els següents noms?:

ROSA, DIDAC, JOAN, MARIA.

H ح	J (catalana) ج	Z (castellana) ث	T ت	B ب	A ا
S س	Z (catalana) ز	R ر	D ذ	D د	J (castellana) خ
ع	ظ	T ط	D ض	ص	ش
H م	L ل	K ك	Q ق	F ف	غ
ع	T (qual paraula) ة	I ي	W (u) و	H (anglesa) ه	N ن

Aviat va entrar en contacte amb el Sultà i va complir la seva missió política fidel i eficaçment. Va freqüentar, no només les cases nobles sinó també al poble pla. Descriu les seves impressions i les escenes, en ocasions truculentes de les quals va ser testimoni, amb un estil directe i apassionant.

Per exemple, manifesta la seva admiració per la música marroquina, amb moltes influències àrabs.

ACTIVITAT

Quan els cristians van conquerir els territoris d'Al-Andalus, molts habitants d'origen musulmà van haver de convertir-se a la nova religió o abandonar aquestes terres. Alguns d'ells van fugir cap al Magrib i la seva cultura va influir en les noves terres d'acollida. El contacte dels músics vinguts d'Al-Andalus amb els músics del Magrib va crear diferents estils musicals segons el país on van anar a viure els sarrains emigrats d'Al-Andalus.

*També als nostres poemes i romanços medievals, molts d'ells fets per recitar, reflexeixen aquesta convivència de cultures: es parla del moro, de les princeses mores... Alguns exemples d'aquesta convivència són les gravacions de Carlos Cano: *Crónicas Granadinas*, on es reflecteix la convivència i posterior marxa dels àrabs i berbers de la península ibèrica; o les cançons mallorquines com les que canta Maria del Mar Bonet: *La segada del bon moro* i *Cançó de les princeses africanes* (segons un vell relat mediterrani).*

CANÇÓ DE LES PRINCESES AFRICANES

*A la vora d'un gran riu
ploreu les dames,
perquè el rei d'aquella terra
mor d'enyorances.
Tres filles tenia el rei,
Clares com l'aigua,
belles com un dia clar
just a trenc d'alba.
Un dia, a la mitja nit,
la mala fada,
ningú no sap com va ésser
que entrà a la cambra,
i transformà les princeses,
belles com nacre,
en tres serpents verinoses
de mala estampa.
Tota la cort va plorar,
un dia i altre,
i el rei va prometre joies
d'or i de plata
a que rompria l'encís
d'aquella fada
i tornaria a ses filles
la forma humana.
Vengueren savis de lluny,
tots les miraven...
Cap n'hi va haver que sabés desencantar-les.
La bruixa ho havia dit*

*de matinada:
Només hi ha un remei,
que és estimar-les.
Tres joves han de venir
de part o banda
i besar-les amb amor
damunt la cara.*

ACTIVITAT: *Imagina't que Ali Bey s'enamora d'una de les princeses marroquines. Us proposem que escriviu un romanç explicant aquesta història.*

També va adquirir gran fama entre els marroquins pel fet de predir un eclipsi de sol gràcies a les taules astronòmiques que duia. El poble pla es va manifestar temerós davant la seva casa cridant "salva'ns Ali-Bey". Molts el consideraven un bruixot. Uns altres un sant, fins al punt que va haver de trossejar la seva gel-laba i repartir-ne els trossos entre la multitud.

Proposta de treball: fem experiments astronòmics.

L'apagada¹

Objectiu: demostrar l'efecte que un eclipsi lunar té sobre la corona solar.

Materials: tarja per fitxa bibliogràfica, agulla i làmpara d'escriptori.

Procediment:

- ✓ *Utilitza l'agulla per fer un forat en el centre de la tarja i el fas més gran amb un llapis per tal que puguis veure a través d'ell.*
- ✓ *Encèn la làmpara i tanca el teu ull dret.*
- ✓ *Aguanta la tarja enfront el teu ull esquerra i mira a través del forat a la làmpara encesa.*

Resultats: el que es troba imprès en la part exterior del focus pot llegir-se en mirar a través del forat.

Per què? La tarja bloqueja la major part de la llum que irradia el focus, la qual cosa permet que les lletres impreses a l'exterior siguin visibles. Durant l'eclipsi solar, la Lluna bloqueja la llum cegadora del Sol, la qual cosa permet que la superfície exterior, menys intensa i que es diu corona pugui ser estudiada.

¹ Activitat extreta de J. VanCleave. Astronomía para niños y juvenes. Limusa.

Quant a la seva missió, si hem de creure'l, afirma que va instigar la rebel·lió de les tribus oposades al Sultà i va crear les condicions objectives òptimes per a una intervenció espanyola. No obstant això, el pla de Godoy va fracassar per la por del rei Carles IV, que no volia saber res de nous problemes i intervencions militars. Preocupat només per les seves caceres eludia, com el gat l'aigua, afrontar qualsevol problema d'Estat. Godoy va escriure a Badía cancel·lant el projecte i aquest va començar a operar pel seu compte. Va demanar autorització al Sultà per a desplaçar-se a La Meca i aquest el va acomiadar amb llàgrimes als ulls.

El desert del Sàhara:

El desert del Sàhara és el desert més conegut dels que tenim al nostre planeta. Et proposem que busquis als llibres de geografia o bé en una enciclopèdia les següents informacions:

-Quines són les principals característiques del clima desèrtic? Per què als deserts hi ha una forta oscil·lació tèrmica entre el dia i la nit?

-Enumera i descriu els diferents tipus de deserts.

4. EL VIATGE AL PROPER ORIENT

Mesos després, després de moltes peripècies, arribà al pati del temple, la Casa de Déu a la Meca i besà la pedra negra de la Kahaba, portada per l'Arcàngel Gabriel. Donà sis voltes entorn seu i va tornar l'endemà a donar set voltes més. Va conèixer al cap dels enverinadors, i s'estremia cada vegada que aquest li oferia un got d'aigua. Ali Bey li va regalar valuosos presents, per induir-lo a pensar que era millor que continués vivint. El relat del viatge prossegueix per altres horitzons. Damasc, El Caire, Constantinoble, Terra Santa. Avui tot això sembla fàcil de realitzar, però no oblidem que Domènec Badía Leblích va ser el primer europeu que va veure i va besar la pedra negra de la Kahaba. Només per això ja hagués merescut passar a la història.

Hi ha un parell de detalls que Alí Bey no conta en el seu llibre però dels quals hi ha constància en la correspondència que va mantenir amb Godoy. El primer és relatiu a les seves pretensions sobre l'Imperi Marroquí. Sembla ser que va intentar assumir la corona mitjançant un cop d'Estat; per a això afirmava comptar amb 3.000 combatents. Es creia una espècie d'Hernán Cortés en territori islàmic: "O em dona Muley la corona per les bones per a l'organització i reforma de l'Imperi, o jo me la prenc... Crec poder dir que tinc un Moctezuma entre les ungles i ho repeteixo: els Guàrdies de Palau em fan els honors"... Godoy comentava als seus íntims totes aquestes proeses que òbviament eren meres exageracions, mentre escoltava la música flamenca que tant li agradava.

5. ARMAT CABALLER CROAT

Entre 1806 i 1814, diferents membres de l'Ordre del Sant Sepulcre, havien constatat la difícil situació en que es trobaven els religiosos que ocupaven tasques missionals a Terra Santa. Els turcs els exigien cada vegada tributs més pesats i existia un ambient generalitzat de menyspreu i marginació dels cristians del lloc. Entre els patricis que van denunciar aquesta situació figura el Comte de Chateaubriand i el propi Ali-Bey exercint, per a aquesta ocasió, de Doménec Badía. Chateaubriand i Badía van arribar a conèixer-se. En el seu "Itinerari de París a Jerusalem", el famós escriptor francès esmenta a "un ric turc, viatger i astrònom nomenat Ali Bey el Abassy".

Badía es va presentar a Jerusalem i el 28 de juliol de 1807 va picar discretament a la porta del convent dels Frares Menors; va poder entrevistar-se amb Fra Ramirez de Arellano, natural d'Ocaña, qui li va preparar una visita amb el procurador de l'Ordre, aquest dia malalt. La inoportuna arribada de l'autoritat turca va interrompre l'entrevista que es va reprendre l'endemà. Les indagacions de Badía li van dur a establir un quadre extremadament realista -i dramàtic- de la situació dels cristians a Terra Santa i en particular de l'Ordre del Sant Sepulcre proposant en els seus articles del projecte la defensa dels Sants Llocs i, com Federic II, arribar a una entesa amb l'autoritat musulmana.

JERUSALEM, CIUTAT SAGRADA PER A TRES RELIGIONS

El País: 27 de marzo de 2000 (Internacional)

EL PAPA PIDE PERDÓN A LOS JUDÍOS EN NOMBRE DE "LOS QUE LES HAN CAUSADO SUFRIMIENTO"

LOLA GALÁN, ENVIADA ESPECIAL, Jerusalén

Juan Pablo II concluyó ayer su viaje a Oriente Próximo con una visita a Jerusalén, la ciudad santa de las tres grandes religiones monoteístas, capital disputada entre árabes y judíos, desde la que hizo un nuevo llamamiento a la unidad de los cristianos. El Pontífice rezó ante el Muro de las Lamentaciones, lugar sagrado del judaísmo, y depositó en él una plegaria pidiendo perdón al pueblo judío por "el comportamiento de aquellos que a lo largo de la historia" le causaron sufrimiento. Juan Pablo II visitó brevemente al Muftí, (máximo líder musulmán) de Jerusalén y celebró una misa en la iglesia del Santo Sepulcro.

(...)La visita a Jerusalén se desarrolló sin grandes incidentes. Esta vez el Pontífice encontró a su paso una ciudad semidesierta, acordonada por fuerzas de la policía y del Ejército israelí armados hasta los dientes. Unas medidas de seguridad pensadas para prevenir atentados e impedir cualquier manifestación árabe, con despliegue de banderas palestinas, en esta disputada ciudad que Israel ha designado capital contra el criterio de la ONU.

(...)En la gran explanada, a pleno sol, ondeaban numerosas banderas de Israel, una coreografía elocuente para subrayar la "israelidad" de una ciudad en la que, como recordaba un experto católico a la agencia Fides, "se habla demasiado de Dios, demasiado poco de los hombres y prácticamente nada de las mujeres". El Papa había escuchado ya una reclamación árabe sobre Jerusalén, por parte del jeque Tamani, en las oficinas del gran muftí Ikrema Sabri, máximo líder espiritual musulmán de Jerusalén, al que visitó brevemente. Entre los imames que le recibieron, uno denunció enérgicamente ante el Pontífice "a los que nos quitan nuestras casas y detienen a nuestros hijos", y le pidió una denuncia expresa de la represión israelí.

(...)El Papa concluyó su peregrinación a Tierra Santa, un viaje cargado de contenido político, con una misa solemne en la iglesia del Santo Sepulcro, situada dentro de los muros del siglo XVI, en la ciudad vieja. El Papa pidió en la homilía, con palabras más suaves de lo que lo hizo el sábado, la unidad de los cristianos. "Aquí, en el Santo Sepulcro y Gólgota, ¿cómo podemos dudar de que el poder del Espíritu de la vida nos dará fuerzas para superar nuestras divisiones y construir un futuro de reconciliación, unidad y paz?", dijo Wojtyła.

Está por ver el efecto de este mensaje de reconciliación que ha predicado el Papa desde su llegada, el pasado martes, a Israel. (...) En cuanto a los católicos de Tierra Santa, que mantienen una posición de difícil equilibrio en tanto que comunidad minoritaria dentro del cristianismo en esta zona, es posible que la visita les deje un regalo inesperado. Según el portavoz de la Santa Sede, Joaquín Navarro Valls, el Vaticano ha pedido a las autoridades israelíes que reconsideren su decisión de autorizar la construcción de una mezquita junto a la basílica de la Anunciación, en Nazaret. Todo apunta a que la petición será atendida.

ACTIVITAT

Contesta les següents preguntes:

Què és la religió? Què caracteritza les religions?

Quines religions coneixes? Quina predomina a l'Estat Espanyol? Per què?

Conèixes algun moment de la història en què hagin conviscut diferents tradicions religioses?

Preguntes sobre el text de referència:

Subratlla en el text les respostes a les següents qüestions: Jerusalem és la ciutat santa de tres religions. ¿De quines? ¿Davant de quin lloc sagrat del judaisme va pregar el Papa? ¿Per quines raons va demanar perdó el Papa Joan Pau II? ¿Quina frase recorda un expert catòlic sobre la ciutat de Jerusalem?

Realitza les següents activitats:

- ✓ *Busca en llibres i enciclopèdies diferents definicions de religió. Compara-les i analitza-les.*
- ✓ *Localitza els principals llocs històrics i geogràfics de Palestina en relació amb les tres religions monoteïstes: Jerusalem, Betlem, Natzaret, Mont Hebrón, riu Jordà, llac Tiberiades.*

✓ Completa el següent quadre sobre les tres religions monoteïstes:

	JUDAÏSME	CRISTIANISME	ISLAM
Data d'aparició		Segle I	
Nom del Déu	Yavé		
Llibre sagrat			Corà
Manaments		10 Manaments	
Àrea geogràfica			
Número de creients			
Festes principals	Pasqua jueva		
Personatges actuals			
Lloc de culte			Mesquita

✓ Elabora un glossari de termes essencials, consultant en una enciclopèdia o en un llibre de text, per fixar els conceptes fonamentals de l'activitat:

Vocabulari suggerit: judaisme, cristianisme, islam, papa, rabí, imàm, monoteïisme, politeïisme, ritus, doctrina, ateïisme, agnòsticisme.

Una proposta de treball sobre el conflicte àrab-israelià la trobareu a:
www.pangea.org/edualter/materia/alibey/index.htm

AMPLIACIÓ

Alguns versicles de l'Alcorà diuen:

Els incrèduls són com quan es crida al bestiar, que no percep més que un crit: són sords, muts, cecs, no raonen. (Sura 2 de l'Alcorà, versicle 171)

Sigui quina sigui l'almoïna que doneu, sigui quin sigui el vot que feu, Déu ho coneix. I els impius no tindran ningú que els doni auxili. (Sura 2 de l'Alcorà, versicle 270)

La Bíblia també conté un seguit de proverbis amb normes i valors:

Val més ésser pobre però honrat, que no ric i malintencionat (Proverbis).

La ment tranquil·la dona vida al cos, però l'enveja rosega fins al moll dels ossos (Proverbis).

Altres sentències que coneixem:

A Dios rogando y con el mazo dando.

Quien mal anda mal acaba

- ✓ *Saps més dites catalanes o castellanes semblants a aquestes?*
- ✓ *Busca al full de Declaració de Renda dels teus pares si estem obligats a pagar a l'Estat una quantitat per a l'Església Catòlica o per a altres finalitats socials.*
- ✓ *Hi veus alguna similitud amb l'almoïna que prescriu l'Islam?*
- ✓ *El Ramadà és un dels cinc pilars de l'Islam. Segons els musulmans el profeta va dir que aquest mes els llibres sagrats van ser revelats. El que practica el Ramadà serà perdonat dels seus pecats. Durant el mes del Ramadà, el fidel s'ha d'abstenir d'ingerir aliments, begudes, fumar, mantenir relacions sexuals, dir mentides, enfadar-se, tenir pensaments dolents, trair, matar. Això ho ha de mantenir des de que surt el sol fins que es pon. Al final es fa una gran festa.*
- ✓ *Els catòlics fan dejuni i abstinència en una determinada època de l'any. Pregunta a un catòlic en què consisteix per a ells aquest precepte. Hi ha cap persona que es pugui abstenir de seguir-lo?, per quina raó? Quina festa celebren els catòlics al final de la Quaresma?. Uneix amb una fletxa els dies de les nostres festes que s'assemblen al Ramadà:*
 - Dia de la Constitució*
 - Tots Sants*
 - Dia de la Immaculada* *Ramadà*
 - La Puríssima*
 - Quaresma*
 - Pasqua Granada*
 - Sant Josep*
- ✓ *Encercla els aliments prohibits per l'Església Catòlica durant la Quaresma:*
 - bacallà, tomàquets, cervell de bé, ous, mongetes, carn, peix fregit, vi, fruita.*
- ✓ *Hi veus semblances amb les prohibicions de la religió musulmana?*
- ✓ *Saps que Galileo Galilei astrònom, matemàtic i físic va ser jutjat pel tribunal de la Inquisició per defensar la teoria que la terra es movia i girava al voltant del sol?*
- ✓ *També, Joana d'Arc, heroïna francesa, va ser condemnada a la foguera acusada d'heretgia pel tribunal de la Inquisició. Aquest tribunal es va crear a l'Edat Mitjana a Espanya i va durar fins que Josep I Bonaparte (rei d'Espanya) i les Corts de Cadis el van suprimir l'any 1808. Es va dedicar a assenyalar quines persones cometien heretgia i anaven contra l'església catòlica, les condemnava a mort o a la presó i els hi eren confiscats tots els béns.*
- ✓ *Llegeix els següents articles d'actualitat i contesta la pregunta final.*

Notícia apareguda al diari EL PERIÓDICO el 2 de setembre de 1999

JOAN PAU II TORNA A DEMANAR PERDÓ PELS ERRORS HISTÒRICS DE L'ESGLÉSIA.

Joan Pau II va torna ahir a demanar perdó per les culpes i els errors comesos pels fills de l'Església al llarg de la història, especialment per les Croades i les guerres de religió, per la Inquisició i pels silencis davant la violació dels drets humans.

Notícia comentada per EL PAÍS del 26/8/99 i que parla sobre el contingut del full dominical que va elaborar un rector de Girona:

'...arremete con inusitada dureza contra las prácticas del piercing y los tatuajes. El texto considera que los tatuajes sólo contribuyen a ensuciar el cuerpo maravilloso creado a imagen de Dios y que el piercing es una práctica infecta... Ante estas modas artificiales, Carreres antepone la cara limpia, tostada por el sol, la mirada transparente..' pag.6/CATALUÑA.

També el bisbe de Barcelona va censurar el cartell de la Mercè de 1999. Al diari EL PERIODICO del 25/9/99 deia:

'Carles pidió que en los próximos años "los instrumentos publicitarios de nuestra fiesta mayor pongan claramente de manifiesto sus raíces inequívocamente cristianas". La homilia provocó la defensa del cartel por parte de los políticos y la airada reacción de su autor Nazario, que describió al cardenal como "Jomeini del catolicismo".

(...)La pregonera de las fiestas de la Mercè, Maruja Torres, tampoco ahorró dureza en su crítica al sermón. Según la periodista barcelonesa "afortunadamente las verbenas de la Inquisición, con sus fogatas, son agua pasada". Torres había destacado, en el pregón que leyó el jueves, la multiculturalidad de la capital catalana". pag. 2 i 3.

Creus que l'integrisme equival a intolerància? En aquests textos veus actituds intolerants?

** Definició d'integrisme: actitud d'alguns sectors religiosos, ideològics o polítics, partidaris de la inalterabilitat de les doctrines.*

6. EL RETORN DE L'AFRANCESAT. L 'INCONFESABLE

El 9 de maig de 1808 va anar a veure a Carles IV a Bayona. Una setmana abans havien ocorregut els successos de la insurrecció popular madrilenya contra les tropes napoleòniques. Ali Bey, tornava a ser Domènec Badía. Carles IV seguia sent el mateix de sempre, amant de la caça, apàtic, dèbil i temerós, ansiós d'evitar problemes i sobreviure com fós.

Badía es va posar al seu servei per a qualsevol gestió i fins i tot acompanyar-lo a l'exili. Carles IV va preferir dissuadir-lo de seguir la seva sort; es va limitar a dir-li que "Espanya ha passat al domini de França per un tractat" i li va recomanar que anés a exposar-se'ls a l'Emperador Napoleó els seus brillants projectes.

De retorn a Espanya a l'octubre de 1809, Josep I Bonaparte, l'injustament conegut com "Pepe Botella", germà de l'Emperador Napoleó, el va designar Intendent General de la Província de Segòvia.

Un altre testimoni del seu pas per Segòvia és el de dos catalans, Jaume Amat i el seu nebot, Torres Amat. Jaume era Tresorer d'Intendència i Administrador de Béns Nacionals, i va escriure en les seves memòries: "A pesar de tractar-lo familiarment i de no poder ignorar que estàvem allà, mai vam saber que fos català" (...) "escoltàvem, si, la veu popular que era jueu, que estava circumcidat, que havia estat musulmà i altres mil espècies amb què el poble es complaia en presentar-lo, no sols com afrancesat, sinó com masó i impiu"... doncs bé, és possible que totes aquestes acusacions tinguessin una mica de veritat. El que sí que és cert és que tenia bones relacions amb la comunitat gitana.

Quin cangueli, xavall! Sabies que dues d'aquestes tres paraules provenen del caló? Aquí tens una llista de mots del caló-català recollits pels escriptors S. Espriu i J. Vallmitjana a la 2ª meitat del segle XX :

acoi	aquí	adinyar	donar,pegar
andebel	deu	aixalar	fugir
batú	pare	baranda	valent
burdá	món	busmucar	quedar
bordajú	jueu	canguis	por
blet	beneit, ximple	caquivar	morir
camelar	enamorar	carlo	cor
carpanta	gana	gatxí	noia paia
curda, curdela	borratxera, borratxo	junelar	mirar
estaribel	presó	jalar	menjar
funya	baralla, gresca	paio	persona no gitana
manú	home	asma	polícia
meripen	mort	pinré	peu
najabar	perdre	pispar	agafar pres
penipen	malament	pringar	ferir de mort
parbarar	viure	quer	presó
parunyó	avi	rom	home, marit
pinré bustaró	peu dret	birlar	estafar
pinré cán	peu esquerre	xavó	noi
pirar	caminar, fugir, marxar	querar	fer
ratxí	dia	romi	dona casada
tornacibé	enuig, rabia	xaró	cel

ACTIVITAT

A partir de la llista i d'altres paraules que coneguis de procedència caló, digues quines d'aquestes paraules has fet servir alguna vegada. N'hi ha alguna que sigui molt habitual?

✓ Escriu una petita història on facis servir les paraules de la llista en comptes de les equivalents catalanes. Llegeix-la després a algun company o companya de classe per veure si l'ha entesa.

Podria començar així:

"L'altre ratxí el parunyó em va cridar i pinré bustaró em va dir el xavó de ca l'adroguer era un blet perquè ..."

Una lengua tan a prop i tan desconeguda

Todavía hay quienes piensan que el Pueblo Gitano no tiene un idioma propio, que lo suyo es una "jerga de maleantes", una invención suya para confundir a las gentes.

Y así fué también en un principio, cuando las primeras gentes europeas que los recibieron se extrañaban de las palabras incomprensibles que entre ellos intercambiaban. Hay que esperar al siglo XVIII, con el impulso a los estudios filológicos, para descubrir que se trata de un verdadero idioma, derivado del sánscrito, con una gramática similar, en muchos aspectos, a la de las modernas lenguas indoeuropeas de la India y un léxico básico en el que, pese a algún cambio fonético, se descubren sin dificultad voces comunes al hindi, al punjabí y a las lenguas de Dardistán.

Sobre la base de estas teorías lingüísticas se fijó también desde aquella época, el origen de los gitanos en la India. El Pueblo Gitano, que se encuentra disperso por todo el mundo debido a su múltiples migraciones, está unido por un origen común del que la lengua es testimonio decisivo. Subdividida en numerosísimos dialectos, tantos cuantos grupos rom existen en los cinco continentes, la lengua común constituye claramente la impronta de aquella peregrinación a lo largo de los siglos y es a la vez el ancla que la vincula con su lugar de origen: la India.

Como señala J. P. Liégeois: "En el curso de la prolongada coexistencia de la lengua gitana en otras lenguas, las influencias han sido recíprocas. Posiblemente no hay ninguna lengua europea que no haya tomado algunas palabras del gitano, sin ser consciente de ello, a menudo por medio de una expresión de argot que luego al lenguaje corriente (...). Pero son todavía más fuertes las influencias que han tenido las lenguas circundantes sobre la lengua gitana. Con mayor o menor importancia, los préstamos gitanos en el curso de su historia y de su detención más o menos prolongada en una u otra área lingüística. Se comprenderá sin esfuerzo que, después de mil años de migraciones por distintas rutas y en distintas épocas, tras períodos de relativa sedentarización en lugares diferentes, la lengua se ha ramificado y se sigue ramificando aún, dando nacimiento a gran número de dialectos".

Por ello en la lengua gitana encontramos rasgos comunes y rasgos diversos. Los primeros y más fuertes préstamos son de origen persa y kurdo, y posteriormente griegos. Más tarde los préstamos se diversifican aún más, produciéndose aportaciones de las lenguas eslavas, del húngaro, del rumano, del alemán, del italiano y demás lenguas europeas, determinando los grandes grupos dialectales.

En algunos dialectos, debido a una sedentarización más prolongada, las influencias de las lenguas autóctonas han sido más profundas (...). Tal es el caso de los grandes grupos dialectales: el grupo ibérico de los dialectos caló, que ha recibido préstamos del castellano, el catalán y el portugués.

Hablaremos ahora un poco más en detalle del caló. Como ya hemos indicado, el caló es el dialecto rom de los gitanos españoles, y uno de los que más influencia ha recibido de la lengua dominante; conserva un léxico básico de la lengua gitana pero adoptando la estructura gramatical castellana.

También, al igual que en otros países, se ha producido el fenómeno contrario. Así, los gitanos han transmitido muchas palabras al vocabulario de las lenguas españolas, especialmente al castellano. Aunque algunas no están aceptadas todavía, el hecho es que muchos españoles las utilizan (por ejemplo: chaval, gachí, parmé, chipén, currelo, pinrel...).

Podemos afirmar así mismo que, paralelamente a lo que ocurre en otros países europeos, los gitanos nómadas conocen el caló en una forma más pura que los gitanos sedentarios, lo cual les permite una comunicación más fácil con aquellos otros grupos gitanos con los que se encuentran.

Los gitanos españoles, por regla, hablan la lengua propia de la región donde habitan (castellano, catalán, gallego), introduciendo ciertas palabras caló.

Además de una función básica de comunicación, la lengua, para el gitano español, y para todos los gitanos del mundo, constituye un elemento de identificación y a la vez le permite diferenciarse de un entorno social que le es, la mayoría de las veces, hostil y extraño.

Actualmente, a pesar de todas las dificultades, el Pueblo Gitano está haciendo un esfuerzo histórico por recuperar su idioma y darlo a conocer.

El problema de la lengua ha sido tratado en los diversos congresos gitanos celebrado hasta la fecha (París, Londres; Ginebra, Gotinga). Conviene destacar la tendencia, cada vez más general, a emplear los dialectos de los rom para escribir, dado que hasta ahora su lengua era esencialmente oral. El número de publicaciones en lengua gitana va en aumento e incluso ya se han publicado gramáticas de la lengua romaní en romaní.

Todos estos fenómenos constituyen un hecho fundamental histórico en la evolución del Pueblo Gitano. Como dice Giulio Soravia: "Una literatura escrita en romaní y la difusión de la escritura de esa lengua, aunque se limita por ahora a algunos dialectos, puede ser el primer paso importante hacia una lengua unitaria y hacia una nueva conciencia para este pueblo en busca de sí mismo".

(Propuesta para un trabajo intercultural en la escuela, F. Blai, J. Lisbón, J. Salinas, M. Salvador)

ACTIVITAT

A l'Estat espanyol et pots trobar diferents formes de saludar. Esbrina com es saluda en:

Català

Caló

Gallec

Castellà

Euskera

El text que has llegit diu que es fàcil de trobar veus comunes entre l'hindú i el romaní. Amb aquests petits diccionaris, localitza i escriu en el quadre següent les paraules que es pronuncien igual en hindú i en caló, i les que s'hi assemblen.

Català	Hindú	Català	Caló
<i>casa</i>	<i>ghar</i>	<i>dormir</i>	<i>sov</i>
<i>arbre</i>	<i>ruk</i>	<i>casa</i>	<i>kehr</i>
<i>sal</i>	<i>lon</i>	<i>cullera</i>	<i>roj</i>
<i>terra</i>	<i>bhu</i>	<i>caminar</i>	<i>ga</i>
<i>home</i>	<i>manus</i>	<i>fora</i>	<i>avri</i>
<i>cullera</i>	<i>doi</i>	<i>sal</i>	<i>lon</i>
<i>jove</i>	<i>tarun</i>	<i>jove</i>	<i>terno</i>
<i>caminar</i>	<i>ja</i>	<i>terra</i>	<i>phuv</i>
<i>dormir</i>	<i>so</i>	<i>arbre</i>	<i>ruk</i>
<i>fora i</i>	<i>bahir</i>	<i>home</i>	<i>manus</i>

Català	Hindú	Caló	Iguals	Semblants

Amb la següent taula dels números cardinals i dels mesos de l'any, escriu la data del teu aniversari:

.....

Un Dos Tres Quatre Cinc Sis Set Vuit Nou Deu	Yekb Dui Trin Star Pancbé Sov Jefta Oxto Inja Des	Onze Dotze Tretze Catorze Quinze Setze Disset Divuit Dinou Vint Trenta	Desuyekb Desudui Desutrin Des u star Des u pancbé Des fa sov Desefta Desoxtó Des injá Bis Trianda
Gener Febrer Març Abril Maig Juny	Inerin Ibrain Quirdaré Alpandy Quindalé Nutivé	Juliol Agost Setembre Octubre novembre Desembre	Ñutinvé Querosto Jentivar Octorbá Ñudicoy Quendebre

Confecciona un calendari de l'any i col·loca els dies i aniversari de les teves companyes i companys:

7. ¿JUEU, MASÓ, IMPIU?

El perfil funcional de Badía en aquells anys respon al d'afrancesat i franc-masó. Ocuparà càrrecs de rellevància, després del seu trànsit per Segòvia, a Còrdova, Lucena i Ecija. El 13 de juny de 1811 és cridat a Madrid després del seu enfrontament amb el mariscal Sout i el comte de Montarco, comissari regi per Andalusia. Queda constància d'aquest trasllat en una notícia de "El correu de Còrdova" on s'explicita que "Ha estat cridat a una destinació més important". Aquesta destinació era la prefectura de València, càrrec del que no va arribar a prendre possessió. El mariscal Suchet, governador de la zona, va preferir imposar als seus amics parisins en un moment que les tropes d'ocupació començaven a pensar que les coses se'ls posaven excessivament costa amunt i no podien confiar ni tan sols en els espanyols afrancesats. El 1813 Badía va emprendre la fugida a França amb Josep I.

- COM ÉS L'INICI DE L'EDAT CONTEMPORÀNIA A ESPANYA? No hi ha dubtes que el nostre heroi va viure en un període de fortes convulsions polítiques a l'Estat Espanyol. En elles hi va participar molta gent, però Godoy, el valedor d'Alí Bey va ser un dels personatges amb més protagonisme. Us proposem que busqueu informació a l'enciclopèdia, a internet o per altres mitjans i feu un mural sobre la seva figura.

8. EL SEGON VIATGE A ORIENT.

A partir d'aquí les dades que hi ha sobre la seva vida són especialment escasses; el misteriós Badía-Ali Bey esdevé encara més misteriós a partir d'aquest moment. Mai no tornarà a la seva pàtria, si bé sol·licitarà el perdó a Ferran VII, la seva missiva no va ser contestada. Curt de diners, decidirà publicar els seus records en un llibre que ha passat a la història de la literatura d'exploració com un clàssic: "Els viatges d'Ali Bey". El llibre va ser un èxit a França i es va traduir a tots els idiomes europeus, tot i que l'edició més tardana a aparèixer va ser l'espanyola...

El 1815 va casar a la seva filla amb un Acadèmic, D'Isle de Sals. En produir-se la caiguda de Napoleó i la pujada al tro del germà de Lluís XVI, Lluís XVIII, aquest va requerir la col·laboració de Domènec Badía. Poques setmanes després partia per al seu segon viatge a Orient. El rei li va atorgar el grau de Mariscal de Camp. La seva missió, quan va marxar de París a finals de 1817, era secreta. Les seves credencials no anaven a nom d'Ali Bey, sinó del seu pare, Otman Bey. La raó d'això era que molts coneixien ja la veritable identitat de l'aventurer. També es diu que potser va tenir algun "affaire" amb una dona àrab.

Les dones musulmanes

La visió que tenim de la dona magribina o àrab és la dona amb un mocador al cap o totalment tapada i vestida de negre, però tal com diu Paul Balta, escriptor especialista en el món àrab:

La mujer magrebí no es una sino múltiples, puesto que engloba a la mozabita que en la calle sólo muestra uno de sus ojos tras su velo, a la saharauí que baila gozosamente con la cara descubierta y a la azafata del aire con minifalda.

Los islamistas desean cortar las amarras con Europa, entre otras razones porque temen que la sociedad musulmana sufra el devastador contagio de sus costumbres, sistemáticamente consideradas corrompidas y gangrenadas por la pornografía. Allí la mujer, sin velo -piensan los islamistas-, (...) al trabajar en el exterior, perturba, al menos triplemente, el orden social; fomentadora de la tentación, rival y ladrona de empleo, responsable de la destrucción de la célula familiar (...), los islamistas ofrecen como única solución al repliegue sobre un orden patriarcal antiguo y mediterráneo; estricta separación de sexos, prohibición absoluta de cualquier forma de enseñanza mixta desde la escuela primaria a la universidad y mujeres en casa.

PAUL BALTA: EL GRAN MAGREB DESDE LA INDEPENDENCIA AL AÑO 2.000 Pàg. 273

Comenteu a classe aquest text, podeu analitzar-ho plantejant-vos algunes qüestions:

- *Creieu que totes les dones haurien de tenir un treball remunerat?*
- *Si en una empresa es fa reducció de plantilla, qui creieu que ha de marxar primer: una dona casada i amb un fill o un home casat i també amb un fill?*
- *Penseu que les dones s'ocupen més de l'estètica que els homes? Qui creieu que marca l'estètica femenina als països occidentals i al Magrib?*
- *A la nostra societat hi ha homes que pensen que la dona és inferior i que ha d'obeir a l'home? Comenteu algun cas que conegueu.*

Hem extret de El País del 4/9/94 un article respecte a les posicions de l'església catòlica i musulmana pel que fa als anticonceptius (Jornades Nacions Unides sobre població i Desenvolupament). Llegeix-lo i respon les següents preguntes:

- ✓ *Creus que la religió catòlica i la musulmana intenten controlar les dones?*
- ✓ *Què penses de que el Papa digui que s'han de tenir més fills, que no s'han de prendre anticonceptius, que no s'han de tenir relacions sexuals fora del matrimoni?*

Como jefe del Estado Vaticano (...) y su voz, que condena el uso de medios artificiales para el control de la natalidad y ve en el documento base una legitimación de la práctica del aborto como medio de planificación familiar, encuentra apoyos en el fundamentalismo islámico.

(...) y que llevó hace dos años al Papa a condenar el uso de preservativos en un viaje a la castigada Ruanda (donde las mujeres tienen una media de 8,5 hijos), ahora azotada por los conflictos tribales y entonces ya víctima del sida.

(...) El islam no es homogéneo, como tampoco lo es el mundo bajo la órbita del catolicismo: en Italia o España, por ejemplo, sus gobiernos han despenalizado el aborto y el uso de métodos anticonceptivos es generalizado entre los fieles. Es la moral privada frente a la jerarquía católica.

Las diferencias también son apreciables en el islam. Así, frente a las condenas de Arabia Saudí, Sudán o Líbano, (...) figuran Túnez, Marruecos o Argelia, donde progresivamente se han ido implantado políticas de planificación familiar.

(...) las autoridades religiosas de esos países han emitido fatwa (recomendaciones jurídico-religiosas), autorizando e incluso recomendando los métodos anticonceptivos.

(El País del 4/9/94 pag. 27/sociedad)

El 18 de gener de 1818 va escriure des de Milà una última carta a la seva família, carta premonitòria i veritable pressagi de mort: "Escrivint aquest paper, que m'ha costat algunes llàgrimes i bastant esforç, em sembla que us tinc davant dels meus ulls, que us veuen per última vegada". Una última carta arriba, per via diplomàtica des de Constantinoble el 20 de març del mateix any. A partir d'aquest moment ja no hi ha notícies seves. La versió generalment acceptada va ser que va morir assassinat prop de Damasc el 1819 segons uns i el 1822 o 1824 segons uns altres. Els instigadors del seu enverinament serien els diplomàtics anglesos que tindrien la seva missió com un intent del govern francès de guanyar influència a la zona.

En registrar les seves pertinences van trobar una creu que duia penjada al pit i un company de caravana, Abd-el-Carim, "Agá dels Africans" es va quedar amb una part dels seus papers. La resta va ser adquirit per una dama anglesa, Lady Lucy Hester Stanhope, neboda del primer ministre anglès Pitt. Sabem que Badía era molt aficionat al símbol i a la criptografia i fins i tot utilitzava els signes astrològics per a referir-se a cada dia de la setmana. Així, per a esmentar el diumenge (sunday) utilitzava el signe del Sol, per al dilluns, el de la Lluna, etc.

9. ON ALI-BEY RESSUSCITA

El 26 de novembre de 1879 es va col·locar un retrat d'Ali Bey, obra de Modest Teixidor, en el Saló de Sessions del Centre Excursionista de Catalunya. Això demostrava que el seu record no s'havia difuminat completament. Set anys després, el 1886, al periòdic madrileny "El Globo", es van publicar 19 articles titulats "Cartes d'Egipte", signats per "Ali Bey". L'anònim autor no era un altre que Eduard Tota i Güell, reusenc, de qui ja hem dit que era amic íntim de Gaudí i fundador amb ell de la revista "Arlequí"; ambdós van cursar junts el batxillerat. Tota, franc-masó, va ser diplomàtic de carrera i va ocupar destinacions d'importància en diversos països del món, inclòs Egipte, on es va interessar per la presència de l'aventurer en aquell lloc vuitanta anys abans. De retorn a Espanya el 1882 es va afiliar a l'Associació Catalana d'Excursions Científiques, un dels cercles socio-culturals pròxims a la "Renaixença Catalana". Dos anys després tornaria a Egipte des d'on enviaria noves cròniques, en aquesta ocasió signades amb la seva inicial.

L'any 1888 el diari "La Renaixença" va realitzar la traducció catalana del llibre d'Ali Bey. El 1920, Tota sostenia el projecte d'escriure una biografia de l'aventurer i al llarg de la seva vida va recuperar diversos documents inèdits escrits pel propi Badía. No obstant això, el llibre mai no veuria la llum...